

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ КОРОТКОСТВОЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Верхотурова Мар'яна Андріївна

*кандидат історичних наук, доцент,
завідувач відділом організаційного забезпечення
наукових проектів і міжнародної діяльності,
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Красовський Олександр Петрович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Сьогодні, а особливо в умовах війни, все більш актуальним стає питання легалізації вогнепальної зброї. Електронні петиції на сайті Президента про право звичайних українців володіти вогнепальною зброєю набирають рекордну кількість підписів. Громадяни прагнуть отримати право на свій захист саме за допомогою зброї.

За статистичними даними на 100 українців припадає приблизно 7 одиниць вогнепальної зброї. Коли як у США 90 одиниць на 100 осіб [1].

З цього визрівають наступні питання:

- Чи готове наше суспільство до цього?
- Чи достатня правова база для реалізації прав на захист за допомогою вогнепальної зброї в повній мірі?

Через ситуацію, яка склалася в Україні (а саме початок операції об'єднаних сил на територіях Луганської та Донецької областей), як наслідок почалися групові порушення громадського порядку та безпеки, захват державних адміністрацій, відділків поліції, СБУ, прокуратури, невідконтрольний обіг незареєстрованої зброї та вчинення інших тяжких злочинів. Це питання стає дуже актуальним. Саме в цей час легалізація зброї буде дуже вдалим рішенням, так як це гарантуватиме захист приватної власності та самих громадян від злочинних посягань [2].

На даний момент в Україні відсутній спеціальний закон, який би регламентував придбання, зберігання та використання вогнепальної зброї (згідно зі ст. 263 КК України носіння, зберігання, придбання, виготовлення чи збут вогнепальної зброї, бойових припасів без передбаченого законом дозволу – караються позбавленням волі на строк

від 2 до 5 років). Також недоліки чинного законодавства дозволяють кваліфікувати захист зі зброєю як перевищення меж необхідної оборони, за яку передбачена кримінальна відповідальність у статтях 118 та 124 КК України [3].

Легалізація вогнепальної зброї надасть великий поштовх для підвищення рівня громадської відповідальності нашого населення та зменшення кількості незареєстрованої зброї та зброї завезеної з тимчасово окупованих територій.

Але для таких кардинальних змін наше законодавство повинно пройти через значні зміни, а саме необхідно ввести в дію закон про зброю, в якому повинно бути чітко регламентовано права та обов'язки громадян, які володіють зброєю, зазначено іспити та критерії відбору осіб, які мають право на використання / зберігання зброї.

В цьому сенсі позитивним є зарубіжний досвід. Наприклад, у США кількість загиблих від вогнепальної зброї на 100 тис. осіб у середньому складає 11.3. Надзвичайно цікавим є те, що у м. Кеннесо (штат Джорджія) у 1980 р. було прийнято закон, що зобов'язав громадян міста мати у кожній квартирі як мінімум одну одиницю вогнепальної зброї. В результаті чого рівень злочинності в 1982 р. знизився на 74%, а в 1983 ще на 45% і залишається до нашого часу дуже низьким [1].

Також дуже цікавою є порівняльна статистика злочинів із застосуванням вогнепальної зброї в США. Так за 2007 р. на 100 тис. жителів у столичному окрузі Колумбія було зареєстровано 30.8 вбивств із застосуванням вогнепальної зброї, у Вірджинії – 5.3, а у Вермонті – 1.9. Парадоксальним є те, що в Колумбії заборонено володіння вогнепальною зброєю, її купівля, продаж чи навіть ввезення з інших штатів. Однак в окрузі рівень вбивств у 6 разів вищий, ніж у сусідній Вірджинії, де кожен громадянин досягнувши 21-го року і пройшовши спеціальні курси вартістю \$50 має право приховано носити короткоствольну зброю. У штаті Вермонт можна вільно носити будь-яку вогнепальну зброю, однак рівень вбивств у 15 разів менший, ніж в окрузі Колумбія [1].

Уряд Великої Британії в 1997 році заборонив вільне володіння вогнепальною зброєю – в результаті кількість злочинів зросла на 88%, озброєних пограбувань – 101%, вбивств – 24% [4].

Головною проблемою легалізації вогнепальної зброї в Україні є низький рівень соціальної відповідальності населення та відсутність культури поводження зі зброєю. Але спираючись на зарубіжний досвід легалізації зброї можна переконатися у тому, що рівень злочинності зменшується в десятки разів, якщо населення має право легально купувати, зберігати, носити та застосовувати вогнепальну зброю з метою самооборони та захисту приватної власності. Чим вищий рівень легального озброєння населення, тим вищий рівень демократії в країні, соціальної відповідальності суспільства в цілому. Наша держава зараз

знаходиться у кризовому стані, тому легалізація зброї позитивно відобразиться зі сторони економіки, оскільки вона принесе значний прибуток від продажу зброї та її комплектуючих та технічного обслуговування; ліцензій і курсів з поводженням зі зброєю та врешті решт податку на зброю [5].

Література:

1. Колосок А.М. Легалізація зброї як каталізатор розвитку соціальної відповідальності суспільства. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 11 (149). С. 113-118.
2. Цивільна зброя в Україні: міфи та реальність. Українська дійсність і міжнародний досвід легалізації та контролю / Г.Ф. Гергега та ін. Київ: Видавничий дім «АДЕФ-Україна», 2015. 152 с.
3. Бути чи не бути легалізації зброї в Україні? URL: <https://24tv.ua/special/zbroia/> (дата звернення: 20.05.2019).
4. Фріс П.Л. Право громадян на зброю – «PRO ET CONTRA». *Наше право*. 2015. № 5. С. 77–84.
5. Бусол О. Зарубіжний досвід легалізації вогнепальної зброї та можливість запровадження на території України. *Громадська думка про правотворення*. 2017. № 5 (130). С. 36–48.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-11>

ДОКАЗУВАННЯ СТОРОНОЮ ОБВИНУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Вінниченко Василій Анатолійович
*керуючий партнер,
Адвокатське об'єднання Аквила
м. Київ, Україна*

Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг мають вплив на стан боротьби зі злочинністю і корупцією та є предикатними правопорушеннями до інших кримінальних правопорушень, тому з